

Силабус курсу
Природокористування: еколого-економічні аспекти

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 106 Географія
Освітньо-професійна програма «Географія»
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – 4 рік, 7 семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог. н., доцент. **Чеболда Ігор Юрійович**

Контактна інформація

Chebolda1@gmail.com, [0673688518](tel:0673688518)

Опис дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Природокористування: еколого-економічні аспекти» полягає у необхідності формування знань та вмінь студентів у галузі природокористування та охорони природи. Основними завданнями дисципліни є отримання знань та навичок, які потрібні в практичній діяльності пов'язаній з раціональним використання природних ресурсів, економічною оцінкою природних ресурсів, охороною навколишнього середовища та екологічною безпекою населення.

Основними типами професійних завдань є: розробка теорії збалансованого розвитку природно-ресурсних і природно-господарських комплексів і систем; формування економічних, соціальних, екологічних основ вчення про природно-ресурсний потенціал території; розвиток наукових засад еколого-економічної оцінки, визначення розмірів плати за використання природних ресурсів; визначення штрафних санкцій за порушення природоохоронного законодавства, попередження забруднення навколишнього середовища; створення належної системи контролю і нагляду за раціональним використанням природного потенціалу; еколого-економічне стимулювання природокористування, раціональне використання ПРП.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: основні питання теорії та практики природокористування, оцінки природних ресурсів і пошуку економічних механізмів досягнення їх раціонального використання; способи виявлення негативного впливу господарської діяльності на довкілля та процедури створення економічного механізму відновлення деградованої природи, а також управління природокористуванням. Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти професійно виконувати еколого-економічний аналіз та практично застосовувати економічні важелі регулювання охорони навколишнього природного середовища і раціонального використання природних ресурсів, приймати відповідні управлінські рішення.

Навчальна дисципліна є складовою частиною безперервної екологічної освіти та виховання студентів-екологів, яка спрямована на розвиток у студентської молоді екологічного світогляду, спеціального екологічного мислення, закріплення необхідних знань з метою вирішення конкретних питань їх майбутньої практичної діяльності щодо захисту навколишнього середовища і є заключним етапом у вивченні теоретичних, нормативно-правових та методологічних основ еколого-економічної оцінки природних ресурсів.

Зміст дисципліни розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері Природничі науки, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Тем	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретико-методологічні аспекти природокористування як передумови сталого розвитку	
1	ТЕМА 1. <i>Природокористування: об'єкт, предмет, завдання.</i>	<i>Знати:</i> сучасні погляди економістів-екологів на тенденції сучасного етапу розвитку суспільства; стратегії, програми та плани переходу до сталого розвитку; основні види природокористування, недоліки в теорії раціонального природокористування. <i>Вміти</i> розв'язувати еколого-соціально-економічні завдання збалансованого природокористування.
2	ТЕМА 2. <i>Екологічна політика раціонального природокористування в сучасних умовах.</i>	<i>Знати</i> основні положення національної екологічної політики, стратегічні засади формування національної екологічної політики, інструменти реалізації національної екологічної політики. <i>Знати</i> економічні механізми впровадження державної екологічної політики. <i>Вміти</i> на практиці використовувати положення національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища України. <i>Вміти</i> розв'язувати пріоритетні завдання у сфері вдосконалення економічного механізму екологічно збалансованого природокористування, розв'язання проблеми збереження довкілля та соціально-економічного розвитку суспільства.
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Особливості використання природних ресурсів.	
3	ТЕМА 3. <i>Мінерально-сировинне природокористування. Водогосподарське природокористування.</i>	<i>Знати</i> основні етапи мінерально-сировинного природокористування та вплив на навколишнє середовище на різних етапах мінерально-сировинного природокористування <i>Знати</i> про комплексне використання вод, несприятливу ситуацію у регіонах України. <i>Знати</i> принцип використання водних ресурсів.
4	ТЕМА 4. <i>Лісогосподарське природокористування. Сільськогосподарське природокористування.</i>	<i>Знати</i> про сучасний стан лісогосподарського природокористування в Україні, концептуальні підходи до удосконалення лісостористування в Україні. <i>Знати</i> екологічні аспекти сільськогосподарського природокористування та сучасні тенденції землекористування. <i>Вміти</i> окреслювати концептуальні підходи до удосконалення лісостористування в Україні, досліджувати і розробляти пропозиції щодо структурної перебудови лісового комплексу, аналізувати стан економіки лісового комплексу.
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Еколого-економічні аспекти природокористування	
5	ТЕМА 5. <i>Управління природокористуванням</i>	<i>Знати</i> основні аспекти управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, вимоги до екологічного управління, органи загального державного управління. <i>Знати</i> , що таке екологічний моніторинг, види моніторингу, Функції моніторингу, основні завдання локального моніторингу. <i>Знати</i> , що таке екологічна експертиза та екологічне нормування.
6	ТЕМА 6. <i>Правові та фінансово-кредитні механізми регулювання природокористування та охорони природи.)</i>	<i>Знати</i> предмет, об'єкт, методи екологічного права, право екологічної безпеки. <i>Знати</i> про ринковий механізм природоохоронної діяльності, екологічні субсидії, податкові пільги, податки на сировину. <i>Вміти на практиці використовувати</i> фінансово-економічне стимулювання раціонального використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища.
7	ТЕМА 7. <i>Економічна ефективність природоохоронних заходів.</i>	<i>Знати</i> сутність економіки охорони навколишнього середовища та класифікацію природоохоронних заходів. <i>Знати</i> групи способів очищення промислових і побутових стоків, процеси утилізації вловлених речовин. <i>Знати</i> суть маловідходних та безвідходних, ресурсо- та енергозберігаючих технологій. <i>Знати</i> , що таке рекультивация порушених земель. <i>Вміти визначати</i> чистий економічний ефект природоохоронних заходів.
8	ТЕМА 8. <i>Ринкові відносини у сфері природокористування.</i>	<i>Знати</i> , що таке екологічний ринок, система товарно-грошових відносин; основи екологічного менеджменту; екологічний маркетинг; екологічний аудит.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 3.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
ЗК 6.	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК 7.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 8	Навички міжособистісної взаємодії
ЗК 9.	Здатність працювати автономно
ЗК.11.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
СК 1.	Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів
СК 3.	Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах
СК 4.	Здатність застосовувати прості кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтно-ї оболонки
СК 7.	Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації
СК 9.	Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності
СК 11.	Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах
ПР 01.	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук
ПР 02.	Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ
ПР 03.	Пояснювати особливості організації географічного простору
ПР 04.	Аналізувати географічний потенціал території
ПР 05.	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук

ПР 06.	Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук
ПР 07.	Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових
ПР 09.	Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.
ПР 10.	Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

Літературні джерела

1. Волошин І.М. Методика дослідження проблем природокористування.- Львів: ЛДУ, 1994.- 157с.
2. Генсірук С.А. Регіональне природокористування.- Львів: Світ, 1992.- 333с.
3. Географія України. / За ред. Я. Жупанського і І. Пушкара. -Тернопіль, 1997- 404с.
4. І.М.Коротун, Л.К.Коротун, С.І.Коротун. Природні ресурси України. Рівне: «Принт хауз»,2000. -192 с.
5. Мороз П.І., Косенко І.С. Екологічні основи природокористування. : Навчальний посібник. – Умань: УДАА, 2001. – 456 с.
6. Природно - ресурсний потенціал сталого розвитку України. / Під ред. Данилишина Б.М. - Київ, РВПС України. 1999.- 716с.
7. Руденко Л.Г. та ін. Еколого-географічні дослідження території України. - К.: Наукова думка, 1990. - 32 с
8. Руденко В.П. Географія природно - ресурсного потенціалу України. - Львів: Світ, 1993. - 240 с
9. Сафранов Т.А. Екологічні основи природокористування: - Львів: „Новий світ - 2000”, 2004. – 248 с.
10. Туниця Т.Ю. Збалансоване природокористування: національний і міжнародний контекст. – К.: Знання, 2006. – 300 с.
11. Швиденко А.Й., Руденко В.П., Свдокименко В.К. Екологічні основи природокористування. Навчальний посібник. - К.: ІЗМН, 1999. - 200 с.
12. Экономика природопользования. /Под ред. Хачатурова Т.С. - М.: Изд. МГУ, 1994.- 270 с.

Політика оцінювання

●**Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

●**Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

●**Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1, 2) усне опитування, тести, завдання	15
Модуль 2 (теми 3, 4) усне опитування, тести, завдання	35
Модуль 3 (теми 5-8) усне опитування, тести, завдання	30
ІНДЗ	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Електронне навчання в системі MODLE